

KOPIA

MINISTERSTWO ZDROWIA

Departament Ubezpieczenia Zdrowotnego

MZ-UZ-K-745-23620-2/CO/11

**Sprawozdanie z kontroli
przeprowadzonych przez
Departament Ubezpieczenia Zdrowotnego
Ministerstwa Zdrowia
w 2010 r.**

Warszawa, marzec 2011 r.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Organizacyjnego Ministerstwa Zdrowia do zadań Departamentu Ubezpieczenia Zdrowotnego należy m. in. prowadzenie kontroli działalności i stanu majątkowego Narodowego Funduszu Zdrowia. Departament zadania kontrolne wobec Narodowego Funduszu Zdrowia w 2010r. realizował zgodnie z „Planem kontroli na 2010r.” zatwierdzonym przez Podsekretarza Stanu Pana Cezarego Rzemka. Plan ten przewidywał przeprowadzenie łącznie 10 kontroli w oddziałach wojewódzkich NFZ.

W 2010 r. pracownicy Wydziału Kontroli Departamentu Ubezpieczenia Zdrowotnego przeprowadzili jednakże łącznie 13 postępowań kontrolnych wykazanych w poniższej tabeli:

Lp.	Temat kontroli Główne zagadnienia objęte kontrolą	Nazwa kontrolowanej jednostki
1.	Działalność Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie: udzielania zgody na finansowanie świadczeń w ramach procedury „świadczenie za zgodą płatnika” i „rozliczenie za zgodą płatnika” oraz „chemioterapia niestandardowa”, w okresie od 1 stycznia 2009r. do 31 stycznia 2010r.	Łódzki OW NFZ w Łodzi
2.	Działalność Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie przeprowadzenia na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych postępowań w sprawie udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: ratownictwo medyczne dla rejonu operacyjnego R12, R19, R06 w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 marca 2010 r.	Łódzki OW NFZ w Łodzi – kontrola popaplanowa
3.	Działalność Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie: udzielania zgody na finansowanie świadczeń w ramach procedury „świadczenie za zgodą płatnika” i „rozliczenie za zgodą płatnika” oraz „chemioterapia niestandardowa”, w okresie od 1 stycznia 2009r. do 16 kwietnia 2010r.	Małopolski OW NFZ w Krakowie
4.	Działalność Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie: udzielania zgody na finansowanie świadczeń w ramach procedury „świadczenie za zgodą płatnika” i „rozliczenie za zgodą płatnika” oraz „chemioterapia niestandardowa”, w okresie od 1 stycznia 2009r. do 30 czerwca 2010r.	Dolnośląski OW NFZ we Wrocławiu

5.	Działalność OW NFZ zakresie realizacji zadania określonego w art. 108 ustawy w okresie 1.01.2009r. – 31.12.2009r.	Podlaski OW NFZ w Białymstoku
6.	Działalność OW NFZ w zakresie realizacji zadania określonego w art. 108 ustawy w okresie 1.01.2009r. – 31.12.2009r.	Warmińsko – Mazurski OW NFZ w Olsztynie
7.	Działalność OW NFZ w zakresie realizacji zadania określonego w art. 108 ustawy w okresie 1.01.2009r. – 31.12.2009r.	Opolski OW NFZ w Opolu
8.	Działalność Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie wskazanym w piśmie Prezesa NFZ z dnia 26 maja 2010r. (W/10914/JAP).	Opolski OW NFZ w Opolu – kontrola pozaplanowa
9.	Działalność OW NFZ w zakresie rozliczania migracji ubezpieczonych, w tym: planowania wysokości środków finansowych przeznaczonych na rozliczenie kosztów świadczeń opieki zdrowotnej w związku z migracją ubezpieczonych oraz zasad udzielania pozostałym OW NFZ upoważnień do zaciągania zobowiązań w ww. zakresie, w okresie 1 stycznia 2009r. – 31 grudnia 2009r.	Lubelski OW NFZ w Lublinie
10.	Działalność OW NFZ w zakresie rozliczania migracji ubezpieczonych, w tym: planowania wysokości środków finansowych przeznaczonych na rozliczenie kosztów świadczeń opieki zdrowotnej w związku z migracją ubezpieczonych oraz zasad udzielania pozostałym OW NFZ upoważnień do zaciągania zobowiązań w ww. zakresie, w okresie 1 stycznia 2009r. – 31 grudnia 2009r.	Podkarpacki OW NFZ w Rzeszowie
11.	Prawidłowość stosowania procedur potwierdzania skierowań na leczenie uzdrowiskowe w okresie 1.01.2008r. – 31.12.2009 r.	Świętokrzyski OW NFZ w Kielcach
12.	Prawidłowość stosowania procedur potwierdzania skierowań na leczenie uzdrowiskowe w okresie 1.01.2008r. – 31.12.2009 r.	Mazowiecki OW NFZ w Warszawie
13.	Działalność Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie przyznanych lub wypłaconych w 2010 roku Dyrektorom Oddziałów Wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia innych niż wynagrodzenie zasadnicze świadczeń wynikających ze stosunku pracy.	Centrala NFZ w Warszawie – kontrola pozaplanowa

1. Kontrole oddziałów wojewódzkich NFZ w zakresie udzielania zgody na finansowanie świadczeń w ramach procedury „świadczenie za zgodą płatnika” i „rozliczenie za zgodą płatnika” oraz „chemioterapia niestandardowa”.

Postępowania kontrolne przeprowadzone zostały w trzech OW NFZ: Łódzkim, Dolnośląskim oraz Małopolskim.

Przedmiotowe postępowania kontrolne w zakresie udzielania zgody na finansowanie świadczeń w ramach procedury „świadczenie/rozliczenie za zgodą płatnika” zaplanowane zostały jako kontynuacja kontroli przeprowadzonych w latach 2008 – 09 w pięciu innych OW NFZ. Działalność kontrolna DUZ prowadzona w kolejnych 3 latach (2008-2010) w ww. zakresie pozwoliła na dokonanie oceny funkcjonowania NFZ w powyższym zakresie. Podsumowując, ustalono brak w Narodowym Funduszu Zdrowia jednolitych zasad postępowania oddziałów wojewódzkich NFZ w sprawie akceptacji lub odmowy wniosków składanych przez świadczeniodawców. W ramach ustawowych zadań Prezes NFZ w drodze zarządzeń określił zasady ogólne obowiązujące OW NFZ oraz świadczeniodawców w zakresie wydawania zgody na rozliczenie świadczenia w ramach procedury „świadczenie/rozliczenie za zgodą płatnika”. Sposób postępowania jednakże (szczegółowe procedury wewnętrzne bądź brak jakichkolwiek procedur) poszczególnych OW NFZ w tym zakresie istotnie się od siebie różni.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono m. in. stosowanie procedury „świadczenie/rozliczenia za zgodą płatnika” do finansowania świadczeń polegających na zastosowaniu określonego produktu leczniczego. Zgodnie z odpowiednim zarządzeniem Prezesa NFZ nie dopuszcza się stosowania ww. procedury do rozliczania kosztów produktów leczniczych (w rozumieniu ustawy Prawo farmaceutyczne).

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono jednakże liczne od tej zasady wyjątki (np.: w Małopolskim OW NFZ ok. 60 % wszystkich wydanych zgód dotyczyło zastosowania określonego produktu leczniczego.)

Dotyczyły one przede wszystkim:

1. Produktu leczniczego Synagis (paliwizumab), który decyzją Ministra Zdrowia objęty został finansowaniem ze środków publicznych w immunoprofilaktyce zakażenia RSV u wcześniaków;
2. Produktu leczniczego Lucentis (ranibizumab), który zarekomendowany został przez Radę Konsultacyjną Agencji Oceny Technologii Medycznych do objęcia finansowaniem ze środków publicznych, jeżeli zapewniony zostanie kosztowo-efektywny sposób finansowania.

(Np.: w Dolnośląskim OW NFZ ok. **42 %** wszystkich wydanych zgód dotyczyło ww. produktu Lucentis, w Małopolskim OW NFZ było to ok. **30 %** wszystkich wydanych zgód.)

Działalność OW NFZ w zakresie rozliczania świadczeń w ramach procedury „chemioterapia niestandardowa” objęta została kontrolą z uwagi na zgłaszane przez świadczeniodawców na przełomie lat 2009/10 problemy z akceptacją składanych wniosków. Odmowy udzielania zgody miały być wyrażane przez OW NFZ z uwagi na zmianę wymogów określonych zarządzeniem Prezesa NFZ polegającą na wprowadzeniu obowiązku udzielania świadczenia w miejscu pracy właściwego konsultanta wojewódzkiego/krajowego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono, że ewentualne ograniczenie dostępności do świadczeń (w okresie zmiany warunków realizacji świadczenia) polegać mogło na mniejszej liczbie świadczeniodawców, którzy realizować będą przedmiotowe świadczenia (np.: w Małopolskim OW NFZ liczba świadczeniodawców realizujących świadczenia w ramach chemioterapii niestandardowej w wyniku wprowadzonej zmiany spadła z 6 w 2009r. do 5 w 2010r.).

W toku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, nie opracowano więc zaleceń pokontrolnych.

2. Kontrole oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie realizacji zadania określonego w art. 108 ustawy w okresie 1.01.2009r. – 31.12.2009r.

Postępowania kontrolne przeprowadzone zostały w trzech OW NFZ: Podlaskim, Warmińsko – Mazurskim i Opolskim.

Zadanie Funduszu określone w art. 108 ustawy o świadczeniach obejmuje:

- finansowanie świadczeniodawcy kosztów świadczeń opieki zdrowotnej udzielonych świadczeniobiorcy innemu niż ubezpieczony, spełniającemu kryteria dochodowe, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej,
- finansowanie świadczeniodawcy kosztów świadczeń opieki zdrowotnej udzielonych osobom, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy (obywatele polscy, którzy nie ukończyli 18 roku życia lub będący w okresie ciąży, porodu i połogu) oraz w art. 12 ustawy (świadczenia udzielane na podstawie ustaw:
  - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- o przeciwdziałaniu narkomanii,
- o ochronie zdrowia psychicznego,
- o chorobach zakaźnych i zakażeniach).

Ww. świadczenia finansowane są z budżetu państwa, z części, dysponentem której jest minister właściwy do spraw zdrowia. Środki na rozliczenie ww. świadczeń przekazywane są Narodowemu Funduszowi Zdrowia w formie dotacji.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, nie opracowano więc wystąpień pokontrolnych.

3. Kontrole oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie rozliczania migracji ubezpieczonych, w tym: planowania wysokości środków finansowych przeznaczonych na rozliczenie kosztów świadczeń opieki zdrowotnej w związku z migracją ubezpieczonych oraz zasad udzielania pozostałym OW NFZ upoważnień do zaciągania zobowiązań w ww. zakresie, w okresie 1 stycznia 2009r. – 31 grudnia 2009r.

Postępowania kontrolne przeprowadzone zostały w dwóch OW NFZ: Lubelskim i Podkarpackim.

Przedmiotowe postępowania miały na celu sprawdzenie na miejscu sposobu postępowania oddziałów wojewódzkich NFZ w zakresie objętym kontrolą z uwagi na brak wdrożenia w 2009 roku zautomatyzowanego narzędzia informatycznego służącego rozliczaniu tzw. migracji międzyoddziałowej.

W toku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, nie opracowano więc zaleceń pokontrolnych.

4. Kontrole oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie prawidłowości potwierdzania skierowań na leczenie uzdrowiskowe w okresie lat 2008 – 2009.

Postępowania kontrolne przeprowadzone zostały w dwóch OW NFZ: Mazowieckim i Świętokrzyskim.

Przedmiotowe postępowania miały na celu sprawdzenie na miejscu funkcjonowania oddziałów wojewódzkich NFZ w zakresie objętym kontrolą z uwagi na:

- wpływające do Ministerstwa Zdrowia indywidualne skargi w przedmiotowej sprawie,
- zmianę w okresie objętym kontrolą właściwego rozporządzenia Ministra Zdrowia.

W toku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, nie opracowano więc zaleceń pokontrolnych.

5. Pozaplanowa kontrola Łódzkiego OW NFZ w Łodzi w zakresie przeprowadzenia na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych postępowań w sprawie udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: ratownictwo medyczne dla rejonu operacyjnego R12, R19, R06 w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 marca 2010 r.

Kontrola przeprowadzona została na skutek skarg składanych przez organa samorządu terytorialnego ze Zduńskiej Woli, Łowicza oraz Radomska.

Przedmiotowe postępowanie kontrolne było niejako „powtórzeniem” kontroli przeprowadzonej w ŁOW NFZ w roku 2009 – w wyniku kontroli w 2009r. stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu ŁOW NFZ w zakresie kontraktowania świadczeń w zakresie ratownictwa medycznego.

W wyniku przeprowadzonego w 2010r. postępowania kontrolnego stwierdzono nieprawidłowości jedynie o charakterze formalnym w funkcjonowaniu ŁOW NFZ pozostające bez wpływu na rozstrzygnięcie postępowań.

6. Pozaplanowa kontrola Opolskiego OW NFZ w Opolu w zakresie wskazanym w piśmie Prezesa NFZ z dnia 26 maja 2010r. (W/10914/JAP).

Postępowanie kontrolne przeprowadzone zostało na skutek decyzji Prezesa NFZ o odwołaniu dotychczasowego dyrektora Opolskiego OW NFZ, co spowodowało skargi do Ministra Zdrowia kierowane przez organa samorządu terytorialnego, wojewodę oraz parlamentarzystów z Województwa Opolskiego. W przywołanym wyżej piśmie Prezes NFZ przedstawił dyrektorowi OOW NFZ pięć konkretnych zarzutów uzasadniających odwołanie z zajmowanego stanowiska. Celem postępowania kontrolnego było zbadanie działalności OOW NFZ pod względem zweryfikowania ich zasadności. Przeprowadzone postępowanie nie potwierdziło postawionych dyrektorowi OOW NFZ zarzutów.

Z uwagi na postanowienia ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, która kompetencje w zakresie powoływania i odwoływania dyrektorów oddziałów wojewódzkich NFZ przyznaje Prezesowi Funduszu, nie opracowano zaleceń pokontrolnych.

7. Pozaplanowa kontrola Centrali NFZ w Warszawie w zakresie przyznanych lub wypłaconych w 2010 roku dyrektorom oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia innych niż wynagrodzenie zasadnicze świadczeń wynikających ze stosunku pracy.

W wyniku zwolnienia przez Prezesa NFZ z obowiązku świadczenia pracy dyrektor Pomorskiego OW NFZ do Ministra Zdrowia wpłynęły wnioski o wyjaśnienie zasad przyznawania nagród i odpraw dyrektorom oddziałów wojewódzkich NFZ. W związku z powyższym podjęto decyzję o przeprowadzeniu kontroli w Centrali NFZ w przedmiotowym zakresie.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, m. in. co następuje:

- a) W Narodowym Funduszu Zdrowia nie obowiązują akty prawa wewnętrznego regulujące zasady przyznawania innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy (takich jak nagrody czy premie) dyrektorom OW NFZ;
- b) W okresie objętym kontrolą w NFZ nie wypłacono dyrektorom OW NFZ premii ani odpraw;
- c) Średnia wysokość przyznanej przez Prezesa NFZ nagrody dla dyrektora OW NFZ wyniosła w okresie objętym kontrolą 12 201 zł.

Jednocześnie ustalono jeden przypadek nieuzasadnionego przyznania nagrody finansowej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli Minister Zdrowia wystosował do Prezesa NFZ wystąpienie pokontrolne, w którym polecił opracowanie procedury wewnętrznej zapewniającej ustalenie jednolitych i zobiektywizowanych kryteriów przyznawania nagród dyrektorom OW NFZ wraz z ustaleniem ich maksymalnej rocznej wysokości. W wystąpieniu pokontrolnym Minister Zdrowia wskazał następujące minimalne warunki niezbędne, po spełnieniu których dyrektorowi OW NFZ może zostać przyznana nagroda: przestrzeganie dyscypliny finansów publicznych, przestrzeganie praw pracowniczych oraz wymagań odnośnie kontroli zarządczej (określonych przez Ministra Finansów) w OW NFZ. Jednocześnie Minister Zdrowia wskazał Prezesowi obowiązek podlegania NFZ oraz dyrektorów OW NFZ postanowieniom ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2000r., Nr 26, poz. 306, z późn. zm.).

Prezes NFZ w odpowiedzi na wystosowane zalecenie pokontrolne poinformował Ministra Zdrowia o odmiennej interpretacji przepisów ww. ustawy i wystąpieniu w związku z tym do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o wydanie wiążącej interpretacji w powyższym zakresie. Jednocześnie Prezes NFZ poinformował o niemożliwości realizacji zalecenia

pokontrolnego do czasu uzyskania przedmiotowej interpretacji. Otrzymana przez Prezesa NFZ odpowiedź Kancelarii Prezesa Rady Ministrów była następująca: „Prezes Rady Ministrów nie jest właściwym organem do wydania powyższej interpretacji.”

W związku z powyższym Minister Zdrowia wystosował do Prezesa NFZ pisemne przypomnienie obowiązku realizacji zalecenia pokontrolnego. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania (29 marca 2011r.) Prezes NFZ nie wykonał obowiązku realizacji zalecenia pokontrolnego oraz nie przedstawił informacji o przyczynach jego nie wykonania.

DYREKTOR
Departamentu Ubezpieczenia Zdrowotnego

Tomasz Pawłega

NACZELNIK
Wydziału Kontroli

Cezary Ogorek
Cezary Ogorek

2011-03-29